

Світовий банк в Україні

Огляд діяльності

Огляд діяльності Світового банку в Україні

квітень 2019 року

УКРАЇНА	2018
Населення, млн. осіб	42,5
ВВП в поточних цінах, млрд. доларів США	125,5
ВВП на душу населення в поточних цінах, доларів США	2 975
Охоплення навчанням у початкових школах (валовий показник у %) (2015)	103,9
Очікувана тривалість життя при народженні, роки (2015)	71,2

Основні тези

- У 2018 році зростання ВВП в Україні прискорилося до 3,3%, але макроекономічна вразливість не зникла та відновлення економіки залишилося нестійким. Зростанню сприяв рекордний врожай, розширення надання послуг та сприятливі умови для розвитку внутрішнього попиту.
- Споживання продовжувало зростати завдяки збільшенню видатків бюджету, реальної заробітної плати та грошовим переказам. Інвестиції стримувалися через неоднорідну ефективність реформ та передвиборчу невизначеність, а також низький рівень внутрішніх накопичень.
- Перспективи зростання залежать від здатності України прискорити реформи та мобілізувати відповідне фінансування.
- Україна має значні потреби у фінансуванні у розмірі 11 мільярдів доларів США (8 відсотків ВВП) щорічно на виплату державного боргу та покриття дефіциту бюджету в 2019-21 роках.

Стислий огляд

Протягом останніх п'яти років Україні довелося зіткнутися з низкою гострих проблем у сфері політики, безпеки та економіки. Після акцій протесту на Майдані в лютому 2014 року, внаслідок яких було скинуто попереднього президента, відбулося кілька важливих подій, включно з початком конфлікту на сході України, а також президентськими, парламентськими й місцевими виборами.

Уряд, який почав працювати у квітні 2016 року, зобов'язався продовжувати виконання амбітної та широкомасштабної програми реформ.

До ключових реформ, реалізованих після 2014 року, належать: значна фіскальна консолідація, перехід на гнучкий валютний курс, реформування тарифів на енергоносії та системи соціальної допомоги, забезпечення більшої прозорості державних закупівель, спрощення регулювання бізнесу.

Інші важливі реформи, які включають: стабілізацію та реструктуризацію банківського сектору, схвалення пакету реформ у сфері охорони здоров'я, створення антикорупційних органів і впровадження декларування майна та доходів посадовими й службовими особами держави, -- тривалий час стримувалися впливовими колами, які і надалі продовжують протидіяти реформам.

У перспективі Україні необхідно буде здійснювати реформи за багатьма напрямками, щоб забезпечити стале відновлення економіки та загальне процвітання.

Світовий банк та Україна

ПОРТФЕЛЬ ПРОЕКТІВ СВІТОВОГО БАНКУ

Кількість проектів: 8 інвестиційних проектів МБРР та одна гарантія.
Загальна сума: 2,4 млрд доларів США, включаючи 148 млн доларів США від Фонду чистих технологій (ФЧТ).

Україна приєдналася до Світового банку в 1992 році. За понад 27 років співпраці загальна сума зобов'язань Банку перед Україною сягнула майже 12 млрд. доларів США в рамках приблизно 70 проектів і програм.

У березні 2014 року, після отримання запиту від Уряду України, Група Світового банку оголосила про свою підтримку програми реформ, метою яких є переведення економіки України на шлях сталого розвитку.

Нині портфель проектів Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) в Україні складається з восьми інвестиційних проектів загальною сумою близько 2,4 млрд. доларів США та двох гарантій сумою 1,25 млрд. доларів США.

Світовий банк та українська влада впроваджують Концепцію партнерства з Україною на 2017-2021 роки, яка має на меті надання підтримки Україні в забезпеченні стійкого відновлення економіки, від якого отримує вигоду все населення України. Нова Концепція партнерства орієнтована на підвищення ефективності функціонування ринків, створення належних умов для забезпечення фіскальної та фінансової стабільності, а також на підвищення якості надання послуг для всього населення України.

Ключові сфери співпраці

У рамках реагування на кризу в Україні Група Світового банку у березні 2014 року оголосила про надання Україні додаткової фінансової та технічної допомоги. Відтоді Світовий банк надав населенню України підтримку у формі двох серій позик у рамках позик на політику розвитку (ППР), семи нових інвестиційних проектів і гарантії загальною сумою близько 5,5 млрд. доларів США, які мали на меті покращення якості найбільш важливих державних послуг, допомогу у здійсненні реформ та стимулювання розвитку приватного сектору.

Світовий банк підтримував пріоритетні заходи стосовно реформ, спрямовані на усунення ключових структурних причин, які перешкождали всебічному та сталому розвитку за допомогою реалізації двох груп проектів з підтримки бюджету: серії багатосекторних ППР (БППР-1 у сумі 750 млн. доларів США,

затвердженої в 2014 році, та БППР-2 у сумі 500 млн. доларів США, затвердженої в 2015 році) та серії ППР для фінансового сектору (ППРФС-1 у сумі 500 млн. доларів США, затвердженої в 2014 році, та ППРФС-2 у сумі 500 млн. доларів США, затвердженої в 2015 році). У 2018 році була затверджена багатосекторальна Гарантія на підтримку державної політики (ГПДП) у розмірі 750 млн доларів США.

Заходи з реформування, на допомогу яким впроваджувались чотири проекти з підтримки бюджету, мали на меті сприяння належному урядуванню, прозорості та підзвітності у державному секторі, а також стабільності в банківському секторі; зменшенню вартості ведення бізнесу та ефективному використанню дефіцитних державних ресурсів для надання якісних державних послуг у критичний період.

Окрім того, ці проекти допомагають українській владі продовжувати реформування неефективної та несправедливої системи субсидій на оплату житлово-комунальних послуг, захищаючи, водночас, малозабезпечених громадян від підвищення тарифів завдяки посиленню соціальної допомоги.

Інвестиційні проекти Світового банку спрямовані на вдосконалення основних державних і комунальних послуг, як-от: централізоване теплопостачання, водопостачання та водовідведення, охорона здоров'я та соціальний захист, а також державна інфраструктура, зокрема, системи електропередачі та мережі автомобільних доріг. Окрім того, Банк надає підтримку Україні у формі технічної допомоги та рекомендацій щодо політики в розробленні та проведенні комплексних структурних реформ.

На додаток до фінансування кількох проектів у приватному секторі, реалізація яких триває, Міжнародна фінансова корпорація (МФК) впроваджує в Україні масштабну консультативну програму, спрямовану на спрощення регулювання, поліпшення інвестиційного клімату, підвищення енергоефективності, посилення конкурентоспроможності місцевих виробників продуктів харчування, сприяння відкриттю нових ринків і розширення доступу до фінансування.

Останні тенденції економічного розвитку

Ріст ВВП в 2018 році становив 3,3 відсотки після зростання на 2,3 та 2,5 відсотки в 2016 та 2017 роках, відповідно. Росту сприяли гарний врожай в сільськогосподарському секторі та сектори, які залежать від внутрішнього попиту – внутрішня торгівля та будівництво, обидва з яких зросли на понад 5 відсотків. Споживання домогосподарств продовжувало швидко зростати в 2018 році. В той же час ріст інвестицій сповільнився до приблизно 9 відсотків у порівнянні із 18 відсотками в 2017 році.

Більший рівень споживання сприяв зменшенню рівня бідності, але тиск на поточний рахунок платіжного балансу збільшився.

У 2018 році тривало збільшення рівня реальної заробітної плати завдяки подальшому збільшенню мінімальної заробітної плати та дефіциту кадрів, спричиненому зовнішньою трудовою міграцією. Після спаду, який тривав чотири роки поспіль, пенсії в реальному вираженні збільшилися на 22,2 відсотки в 2018 році.

Як результат, рівень бідності (споживання на душу населення, нижче 5,5 доларів США на добу за паритетом купівельної спроможності (ПКС) у 2011 році) знизився до 4,0% в 2018 році з 4,9% в 2017 році та 6,4% в 2016 році. Потужний внутрішній попит, разом із підвищенням реального валютного курсу, сприяли зростанню імпорту та збільшенню дефіциту поточного рахунку платіжного балансу до 3,7 відсотків ВВП в 2018 році у порівнянні із 1,9 відсотками в 2017 році.

Монетарна політика сприяла збереженню макроекономічної стабільності.

Дефіцит бюджету склав 2,1 відсоток ВВП у порівнянні із 2,3 відсотками в 2017 році, що сприяло зменшенню державного боргу та гарантованих державою боргів до 63 відсотків ВВП в 2018 році. В той же час стрімке зростання розміру мінімальної заробітної плати та додаткове збільшення заробітної плати по секторах призвели до зростання фонду оплати праці до 11 відсотків ВВП (у порівнянні із 9 відсотками в 2016 році), а витрати на соціальну допомогу залишилися на рівні 4 відсотків ВВП.

Україна відновила співпрацю із Міжнародним валютним фондом (МВФ), ЄС, а Група Світового банку надала допомогу у покритті дефіциту поточного рахунку платіжного балансу та відновленні золотовалютних резервів, які досягли 20,8 млрд доларів США (або еквіваленту 3,5 місяців забезпечення імпорту).

Економічний прогноз

Економічне зростання в 2019 році прогнозується на рівні 2,7 відсотків, оскільки інвестиції і надалі будуть стримуватися складними зовнішніми умовами, передвиборчою невизначеністю та спричиненою цим високою вартістю зовнішніх запозичень.

На додаток передбачається пом'якшення умов зовнішньої торгівлі України, що обмежить традиційний експорт. Таким чином, зростанню в 2019 році і надалі сприятимуть сектори послуг та споживчий сектор. Очікується, що подальший ріст споживання сприятиме подальшому зменшенню рівня бідності.

Подальше зростання, за умови збереження темпу реформ, може відновитися до 4 відсотків в середньостроковій перспективі після зменшення рівня передвиборчої невизначеності.

Це вимагатиме результатів в наступних сферах: (i) залучення приватних інвестицій у сектори, які пов'язані із зовнішньою торгівлею завдяки покращення бізнес-середовища та приватизації великих державних підприємств, розвитку ринку сільськогосподарських земель та боротьбі із корупцією; (ii) забезпечення фінансової стабільності завдяки здійсненню прийнятних, з точки зору витрат, реформ в секторі освіти та охорони здоров'я, подальшій раціоналізації соціальної допомоги та створенню більш справедливої системи оподаткування, що сприяє розвитку; (iii) подальше зменшення рівня інфляції та відновлення резервів; та (iv) відновлення надійного банківського кредитування підприємств.

Україна матиме значні потреби у фінансових ресурсах протягом наступних трьох років, які вимагатимуть мобілізації значного міжнародного фінансування та спроможності утримати дефіцит бюджету в рамках цільових показників на рівні 2,5% ВВП для збереження макроекономічної стабільності. Україна потребуватиме приблизно 11 млрд. доларів США на рік (8 % ВВП) для сплати державного боргу та покриття дефіциту бюджету в 2019, 2020 та 2021 роках.

Для забезпечення необхідного рівня фінансування важливо не змарнувати імпульс, створений реформами, та дотримуватися термінів проведення перевірок МВФ. Україна і надалі потребуватиме підтримки з боку програми МВФ після закінчення терміну програми підтримки економічної політики Stand-by в березні 2020 року.

Проект у центрі уваги

Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей

Проект «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей» в Україні є одним із найбільших проектів Банку в сфері охорони здоров'я в регіоні Європи та Центральної Азії, інвестиції в рамках якого приблизно складають 215 млн. доларів США. Його мета – покращення якості надання послуг в сфері охорони здоров'я у 8 вибраних регіонах України із особливим фокусом на первинній і вторинній профілактиці серцево-судинних захворювань та раку та збільшенні рівня ефективності системи охорони здоров'я.

Завдяки проекту, жінки у Львівській області можуть тепер скористатися обстеженням на ранньому етапі для виявлення, діагностування та лікування раку. Це стало можливим завдяки створенню шести нових скринінгових центрів, кожен із яких має сучасне медичне обладнання та технології.

У Полтавській області, де в 47 відсотках сіл та міст відсутні медичні заклади, пересувні амбулаторії, придбані за допомогою Світового банку, надають важливі послуги з допомоги у виявленні та лікуванні високого кров'яного тиску.

У Рівненській та Закарпатській областях закуплено понад 40 карет швидкої допомоги для надання українцям високоякісних послуг невідкладної допомоги. Проект також підтримує чинну реформу в сфері охорони здоров'я безпосередньо на центральному рівні, яка впроваджується Міністерством охорони здоров'я, з питань фінансування охорони здоров'я, розбудови спроможності, електронної системи охорони здоров'я/ інформаційних систем, інформаційної діяльності з метою збільшення рівня обізнаності щодо основних факторів ризику серцево-судинних захворювань та раку.

Проект впроваджується в Полтавській, Дніпропетровській, Львівській, Волинській, Рівненській, Запорізькій, Закарпатській та Вінницькій областях.

Огляд діяльності в Україні оновлюється двічі на рік. В ньому висвітлюються нещодавні досягнення, економічний прогноз та загальний аналіз основних партнерств Світового банку в країні. Останнє оновлення можна знайти за посиланням: <http://www.worldbank.org/ukraine>

Контактні дані офісу в країні

Дніпровський узвіз,
1, 2 поверх, Київ
01010 Україна

Тел.: (380 44) 490-
6671

Ресурси Світового банку по Україні

Веб-сайт:
<http://www.worldbank.org/ukraine>

Дані:
<https://data.worldbank.org/country/ukraine>

Проекти:
<http://www.worldbank.org/en/country/ukraine/projects/all>

Дослідження:
<http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine/research/all>

Новини:
<http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine/news>